

Mednarodni mesec šolskih knjižnic in mednarodna izmenjava knjižnih kazalk

International School Library Month and International Bookmark Exchange

Urša Bajda

Izveček

Mednarodno združenje šolskih knjižničarjev (International Association of School Librarianship – IASL) vsako leto zaznamuje s posebnim geslom, ki naj bi tematsko zaokrožalo povabilo k praznovanju in promociji šolskih knjižnic. Med mednarodnimi dejavnostmi v šolskih knjižnicah je v porastu izmenjava knjižnih kazalk (Bookmark exchange). V prispevku je opisan primer tovrstnega sodelovanja. Oktobra 2017 smo slovenske šolske knjižnice praznovale 10. obletnico sodelovanja v dejavnostih mednarodnega meseca šolskih knjižnic.

Že ob zaključku projekta v tem šolskem letu je Sekcija šolskih knjižnic v ZBDS izdala e-publikacijo z zbranimi poročili sodelujočih šolskih knjižnic in njihovimi primeri dobre prakse promocije branja.

Ker so elektronske publikacije vse bolj razširjen način obveščanja javnosti o izvedenih dejavnostih, je v prispevku opisan primer izdelave in objave elektronske publikacije.

Ključne besede

šolske knjižnice, mednarodno, sodelovanje, mesec šolskih knjižnic, promocija branja, knjižne kazalke, elektronske publikacije

UDK 027.8:028

Abstract

The International Association of School Librarianship – IASL marks each year with a special slogan to thematically round off its invitation to celebrate and promote school libraries. As regards international activities in school libraries, bookmark exchange is on the rise. This paper describes an example of such collaboration.

In October 2017, Slovenian school libraries were celebrating the 10th anniversary of participation in activities of the International School Library Month.

Upon the conclusion of the project in this school year, the School Libraries Section of the Slovenian Library Association issued an e-publication, compiling the reports of participating school libraries and their examples of good practices in reading promotion.

Seeing that electronic publications are being used more and more as a method of informing the public about implemented activities, this paper describes an example of making and issuing an electronic publication.

Keywords

school libraries, international, collaboration, School Library Month, reading promotion, bookmarks, electronic publications

1 UVOD

Praznovanje mednarodnega meseca šolskih knjižnic širšo javnost opozarja na široko paleto dejavnosti, s katerimi knjižnice učence in posredno tudi starše opolnomočajo za življenje.

Leta 1999 so knjižničarji začeli praznovati svoj mednarodni dan na četrty ponedeljek v oktobru, v Sloveniji smo ga prvič praznovali 22. 10. 2007.

V slovenskem prostoru (Sloveniji in zamejstvu) projekt izvaja Sekcija za šolske knjižnice pri

Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Središče letošnjega gesla *Naučite se razvozlati svoj svet* opozarja na pomen šolskih knjižnic. Te so nujno potrebne pri razvoju učnih spretnosti in kritičnega mišljenja. Šolski knjižničarji sodelujejo pri poučevanju, razvijanju učnih strategij, razvijanju različnih vrst pismenosti, kritičnega mišljenja in preostalih kompetenc, ki so potrebne za delovanje v današnji družbi.

Ker se je praznovanju pridružilo čedalje več držav, se je leta 2008 odbor odločil, da praznovanje prilagodi lokalnemu okolju. Mednarodni dan šolskih knjižnic je z leti dejansko prerasel v mednarodni mesec šolskih knjižnic. Med mednarodnimi dejavnostmi v šolskih knjižnicah je v porastu izmenjava knjižnih kazalk (Bookmark exchange).

2 IZMENJAVA KNJIŽNIH KAZALK

Po dostopnih podatkih sodeluje malo slovenskih šolskih knjižnic, a njihovo število raste.

Koordinacijo projekta prevzema IASL kot pokrovitelj International School Library Month – ISLM in vključevanje je nadvse preprosto.

Na njihovi spletni strani se lahko že avgusta in septembra registriramo v pripravljene Excelovi tabeli – vpišemo osnovne podatke o naši šoli, številu in starosti sodelujočih učencev ter naš kontakt.

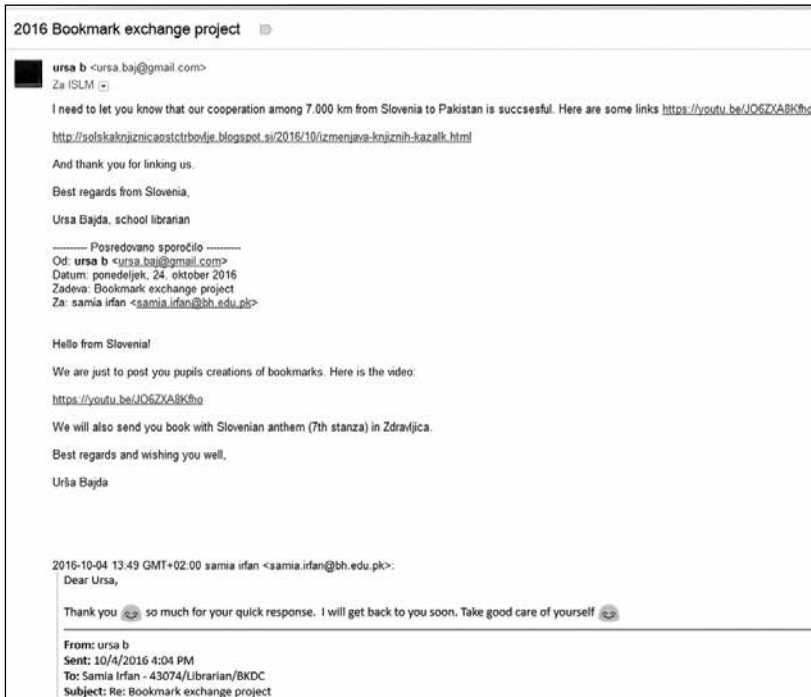
Slika 1: Spletna stran IASL <http://www.iasl-online.org>

A	B	C	D	E
	Swap with	Line	Initial Name	Initial Address
440	India	351	Páriszentlőrinczi Szónök Nemzetiségű Általános Iskola	Párisúci Fierent, u. 12
441	Portugal	525	Jállica Emíl Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	Fó u. 1
442	India	351	Jállica Emíl Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	Fó u. 1
443	Portugal	447	Jállica Emíl Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium - Gyógypedagógiai Tagozat	Fó u. 1
444	India	261	Dányi Széchenyi István Általános Iskola	Szent Imre tér 1
445	UK	145	Templondombi Általános Iskola	Alkotmány u.
446	Spain	527-529	Dorog Magyar Ángel Károl Tanulási Nyelvi és Sportiskola Általános Iskola Zrínyi Ilona Tagiskolája	Bécs utca 45.
447	Switzerland	578_580-581	Mendzenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Zárda u. 25
448	Switzerland	578_580-581	Mendzenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Zárda u. 25
449	Switzerland	578_580-581	Mendzenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Zárda u. 25
450	Switzerland	578_580-581	Mendzenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Zárda u. 25
451	Switzerland	578_580-581	Mendzenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Zárda u. 25
452	Switzerland	578_580-581	Fényi Otyla Jezsuita Gimnázium és Kollégium	Fényi Otyla tér 2-12
453	Switzerland	578_580-581	Fényi Otyla Jezsuita Gimnázium és Kollégium	Fényi Otyla tér 2-12
454	Switzerland	578_580-581	Fényi Otyla Jezsuita Gimnázium és Kollégium	Fényi Otyla tér 2-12
455	Croatia	74	Ivani János Református Szakközépiskola és Diákotthon	Leni István tér 1-2
456	Hong Kong	82	Debreceni Petőfi Sándor Általános Iskola	Szabó Kálmán u. 3
457	Australia, Croatia, Hungary, Hungary	591_586-587_492_391	Escola Secundária Emílio Garcia	Rua Eng. Adalino Amaro da Costa
458	Australia, Croatia, Hungary, Hungary	591_586-587_492_391	Escola Secundária Emílio Garcia	Rua Eng. Adalino Amaro da Costa
459	Croatia	176	Escola Básica Paulo Quintela	Rua Bragança Paulista Bragança
500	Slovenia	281-283	Escola Básica Paulo Quintela	Rua Bragança Paulista Bragança
501	Slovenia	281-283	Escola Básica Paulo Quintela	Rua Bragança Paulista Bragança
502	Croatia	203	Agupamento de Escolas Gonçalo Mendes da Maia	Avenida Luís de Camões
503	Hungary	384	Agupamento de Escolas Gonçalo Mendes da Maia	Avenida Luís de Camões
504	Hungary, Hungary, Hungary	322_379_476	Agupamento de Escolas Gonçalo Mendes da Maia	Avenida Luís de Camões
505	Hungary	459	EB 1 da Maia CEM - Agupamento de Escolas Gonçalo Mendes da Maia	Travessa da Estação
506	Hungary	407-408	Osonova Iskola Fazana	Puljiska cesta 9
507	Portugal	205-206	Osonova Iskola Vodjan	Žuka 35
508	Hong Kong	84	Osonova Iskola Hovi Marof	Zagorska 23
509	UK	145	OS Majana Nemca Radeče	Solska pot 5.
510	Croatia	34	OS Tonča Čuč Trnovlje	Kovčičeva cesta 59
511	Romania, Hungary	477_422	Agupamento de escolas de Caranguejera e Santa Catarina da Serra	Rua Carlos J. Moreira 101
512	Pakistan	110	Agupamento de escolas de Caranguejera e Santa Catarina da Serra	Rua Carlos J. Moreira 101
513	India	261	Escola Secundária do Restelo	Rua Antão Gonçalves
514	Russia	257	Școala Gimnazială. Satul Cleja, Comuna Cleja	Strada Unirii, Nr. 214

Slika 2: Spletna stran IASL. ISLM 2015 Bookmark Swap Register

Konec septembra nas po e-pošti obvestijo, katera šola bo naša partnerska šola. Prek elektronske pošte se nato sami povežemo z odgovorno osebo partnerske šolske knjižnice.

Slika 3: Prikaz elektronske korespondence

2.1 Primer sodelovanja dveh šolskih knjižnic

Na OŠ Tončke Čeč Trbovlje smo v šolskem letu 2016/2017 sodelovali s šolo s Pakistana.

Slika 4: Stran spletnega dnevnika šolske knjižnice OŠ Tončke Čeč Trbovlje

Poleg tega da so učenci s pomočjo IKT spoznavali Pakistan, si ogledali slike šole, mesta in z veseljem izdelovali kazalke, so bili presrečni, ko smo prejeli pošiljko s klasično pošto (slika 5).

Vse dejavnosti so tako dokumentirane in objavljene na spletnih straneh šole, spletnih straneh ISLAM in v spletnem dnevniku šolske knjižnice (sliki 6 in 7).

3 PROMOCIJA ŠOLSKE KNJIŽNICE S SODELOVANJEM V MEDNARODNEM MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC

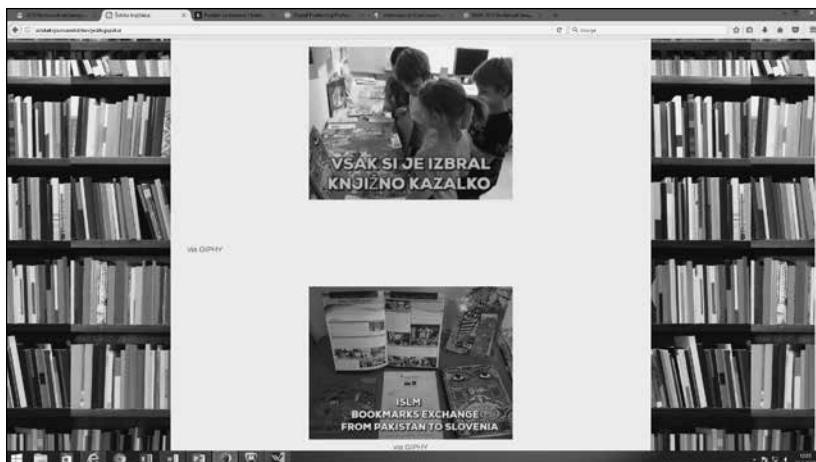
Mednarodni dan šolskih knjižnic je z leti dejansko prerasel v mednarodni mesec šolskih knjižnic (slika 8).

Oktober 2017 slovenske šolske knjižnice praznujemo že 10. obletnico sodelovanja v dejavnostih mednarodnega meseca šolskih knjižnic.

Ob zaključku projekta v šolskem letu 2016/2017 smo izdali e-publikacijo z zbranimi poročili sodelujočih šolskih knjižnic in njihovimi primeri dobre prakse promocije branja, ki je dostopna na spletnem naslovu: https://issuu.com/ursa.baj/docs/publikacija_islm_sekcije_olskih_k (slika 9).

3.1 Izdelava elektronske publikacije

Elektronske publikacije so čedalje bolj razširjen način obveščanja javnosti o izvedenih dejavnostih. Na voljo je več ponudnikov za izdelavo in objavo brezplačnih elektronskih publikacij, katerih uporaba je preprosta. Treba je samo ustvariti svoj prostor na njihovem spletnem mestu – se registrirati in prek elektronske pošte ustvariti svoj uporabniški račun. V večini ponudniki omogočajo brezplačno uporabo njihovih osnovnih orodij in omejen prostor. Prav vsak ponudnik digitalizacije publikacij pa za plačilo omogoča profesionalne digitalne revije, oblikovanje, svetovanje, arhiviranje ... Za promocijo dejavnosti šolskih knjižnic lahko s pomočjo njihovih osnovnih in brezplačnih orodij naložimo svoje dokumente v Word ali pdf-obliki in generira se elektronska publikacija. Ob objavi elektronske publikacije kot samostojne monografske enote v službo za izdelavo kataložnih zapisov o posamezni publikaciji pošljemo izdelan kolofon elektronske publikacije s prošnjo za dodelitev ISBN-ja in izdelavo CIP-a. Več informacij o pridobivanju CIP-a si lahko pridobite na spletni strani:

Slika 5: Objava premičnih slik GIPH na stran spletnega dnevnika šolske knjižnice OŠ Tončke Čeč Trbovlje

Slika 6: Stran spletnega dnevnika šolske knjižnice OŠ Tončke Čeč Trbovlje

Slika 7: Objava videa šolske knjižnice OŠ Tončke Čeč Trbovlje na kanalu YouTube

<http://www.nuk.uni-lj.si/informacije/cip>. Ko prejmemo oblikovan CIP in trinajstmestno ISBN-številko, lahko brezplačno pridobimo tudi bar kodo na spletni strani Free Online Barcode Generator. V prazno okence vstavimo ISBN in program sam generira črtno kodo, ki jo lahko po potrebi prenašamo, kopiramo ... (slika 10).

Primeri spletnih ponudnikov za objave elektronskih publikacij:

- ISSUU (slika 11)
- Flipping Book (slika 12)
- Joomag (slika 13)
- ePublish (slika 14)
- Flipsnack (slika 15)
- Yudu (slika 16)

4 SKLEP

Kljub temu da so šolske knjižnice kot prostor medpredmetnega povezovanja znanj in mednarodnega sodelovanja s poudarki na sobivanju ključni gradniki vseživljenjskega učenja posameznika, potrebujejo promocijo.

Izvrstna promocija se vsako leto znova ponuja oktobra, ko praznujemo mednarodni mesec šolskih knjižnic in čedalje pogosteje tudi aprila, ki je mesec knjig.

Ob vseh dejavnostih pa nedvomno ostajajo trajno arhivirane tiste, ki jih uspemo dokumentirati tako v besedi kot sliki. Objave v digitalni obliki in s pomočjo spletnih množičnih medijev lahko sežejo mnogo dlje od šolske, lokalne in nacionalne skupnosti in ne zahtevajo dodatnih stroškov. Sodelovanje v skupnih mednarodnih dejavnostih povezuje šolske knjižnice in druge promotorje branja širom sveta, zato so elektronske publikacije smiselno dopolnilo dokumentiranim promocijskim dejavnostim.

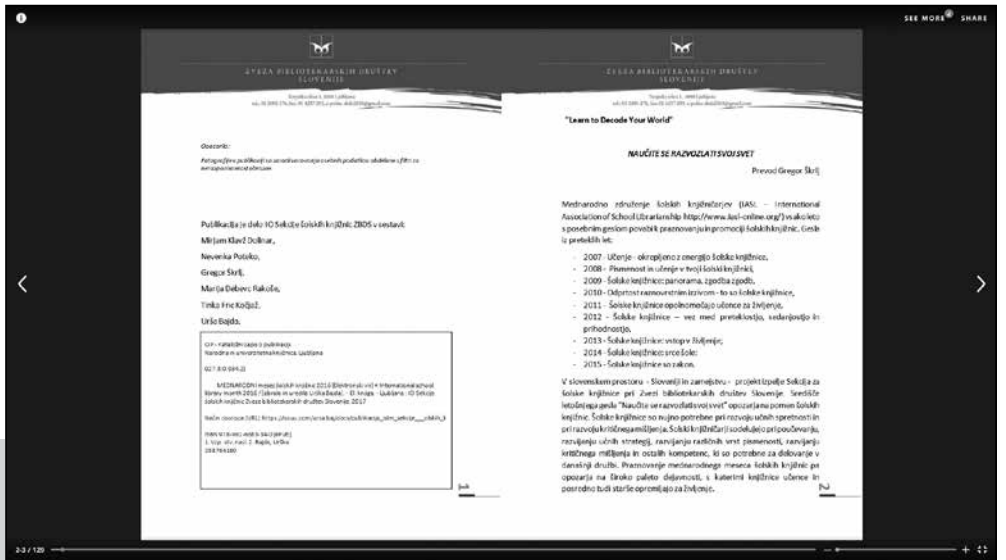
Za konec pa še strnjeni slogani zadnjega desetletja:

Učenje, okrepljeno z energijo šolske knjižnice, nedvomno spodbuja in omogoča pismenost s panoramo zgodb in odprtostjo raznovrstnim izzivom, šolske knjižnice opolnomočajo učence za življenje, saj so vez med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo ter kot take predstavljajo vstop v življenje, predvsem takrat, ko so tretirane kot srce šole, so ŠOLSKE KNJIŽNICE zakon! ●

Slika 8: Objava našega prispevka v družbenem okolju Facebook prek irske koordinatorice letošnje akcije izmenjave kazalk (Breege's Reading)

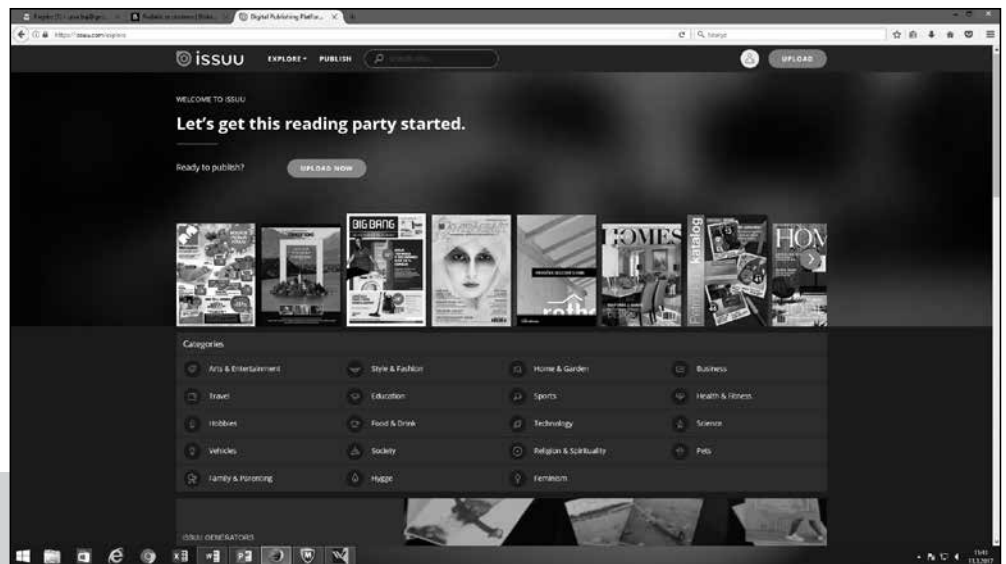
Sodelovanje v skupnih mednarodnih dejavnostih povezuje šolske knjižnice in druge promotorje branja širom sveta, zato so elektronske publikacije smiselno dopolnilo dokumentiranim promocijskim dejavnostim.

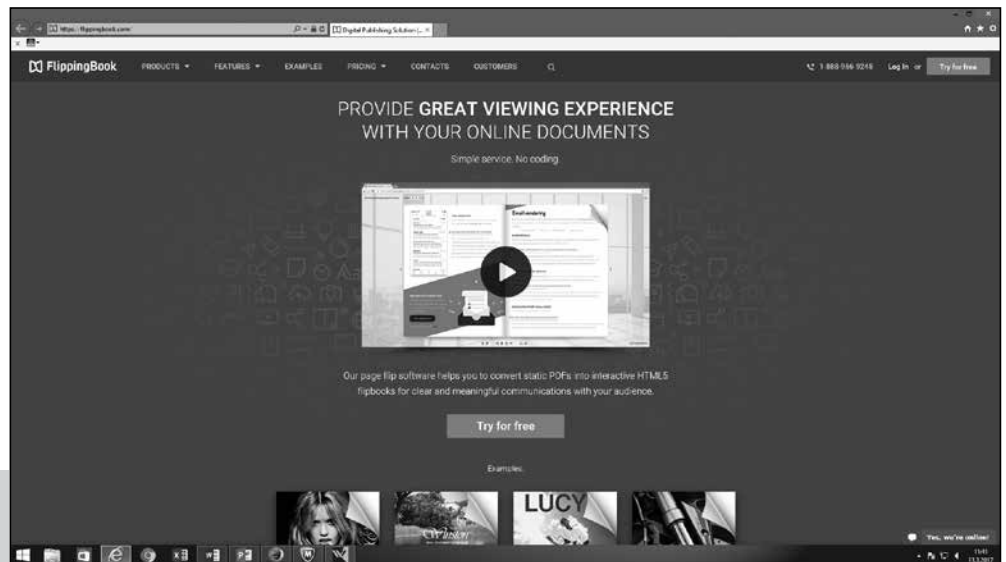
Slika 9: Objava ePublikacije o dejavnostih mednarodnega meseca šolskih knjižnic 2016

Slika 10: Primer za ISBN 978-961-6683-34-0 (ePub)

Slika 11: Objava ePublikacije s pomočjo orodja ISSUU

Slika 12: Objava ePublikacije s pomočjo orodja Flipping Book

Slika 13: Objava ePublikacije s pomočjo orodja Joomag

Slika 14: Objava ePublikacije s pomočjo orodja ePublish

Slika 15: Objava ePublikacije s pomočjo orodja Flipsnack

Slika 16: Objava ePublikacije s pomočjo orodja Yudu

5 Viri

- Bajda, U. (2017). Prikaz elektronske korespondence. Lasten arhiv.
- Bar Code Design (2017). Dostopno na spletni strani: <https://www.barcodesinc.com/generator/index.php>.
- Breege's Reading (2016). Objava slovenskega prispevka v družbenem okolju Facebook preko irske koordinatorice letošnje akcije izmenjave kazalk. Lasten arhiv.
- ePublish. (2017). Dostopno na spletni strani: <http://epublish4me.com/>.
- Flipsnack (2017). Dostopno na spletni strani: <https://www.flipsnack.com/digital-magazine/>.
- Flipping Book (2017). Dostopno na spletni strani: <https://flippingbook.com/>.
- International association of School Libraries - IASL (2017). Dostopno na spletni strani: <http://www.iasl-online.org>.
- International association of School Libraries - IASL (2017). International School Library Month - ISLM 2015 Bookmark Swap Register. Dostopno na spletni strani: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1g_zzcbhDI5mRjOINrXVn-7L5iMqNFErMS2v9f2yoMuo/edit#gid=0.
- ISSUU (2017). Dostopno na spletni strani: <https://issuu.com/home/publisher>.
- Joomag (2017). Dostopno na spletni strani: <https://www.joomag.com/>.
- Šolska knjižnica OŠ Tončke Čeč Trbovlje (2017). Objava premičnih slik GIPH na stran spletnega dnevnika šolske knjižnice OŠ Tončke Čeč Trbovlje. Dostopno na spletni strani: <http://gphis/2kj3uAh>.
- Šolska knjižnica OŠ Tončke Čeč Trbovlje (2017). Stran spletnega dnevnika šolske knjižnice. Dostopno na spletni strani: <http://solskaknjiznica-ostctrbovlje.blogspot.si/>.
- Šolska knjižnica OŠ Tončke Čeč Trbovlje (2017). Stran spletnega dnevnika šolske knjižnice. Dostopno na spletni strani: Objava videa šolske knjižnice OŠ Tončke Čeč Trbovlje na kanalu YouTube. Dostopno na spletni strani: <https://www.youtube.com/watch?v=JO6ZXA8Kfho&feature=youtu.be>.
- Yudu (2017). Dostopno na spletni strani: <http://plus.yudu.com/publish>.
- Zveza bibliotekarskih društev Slovenije – ZBDS. (2017). Mednarodni mesec šolskih knjižnic 2016 = International School Library Month 2016. [ePub]. Dostopno na spletni strani: https://issuu.com/ursa.baj/docs/publikacija_ism_sekcije_olskih_k.

MAG. URŠA BAJDA, univ. dipl. bibl., knjižničarka na OŠ Tončke Čeč
Naslov: OŠ Tončke Čeč, Keršičeva c. 50, 1420 Trbovlje
E-naslov: knjiznica.ostc@gmail.com